Trobades 7 urnes d'incineració en una necròpolis ibèrica d'Ulldecona

Extracció d'una urna.

Un total de **7 urnes d'incineració senceres** s'han recuperat aquest maig del 2015 a la **necròpolis ibèrica d'Esquarterades** (Ulldecona, Montsià). La troballa s'ha dut a terme en la segona campanya d'excavació en aquest jaciment que fan un equip d'arqueòlegs, estudiants d'arqueologia i doctorands de la Universitat de Barcelona i de l'ICAC.

També s'han documentat, en relació a les sepultures, **fragments de copes de ceràmica àtica de vernís negre**, en concret les copes Càstulo, que permeten datar la utilització de la necròpolis entre finals del segle V i inicis del IV aC.

Balanç de dues campanyes

Imatge durant l'excavació.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Entre aquesta intervenció i la de l'any passat s'han identificat una **vintena de sepultures** formades per urnes de ceràmica a torn o a mà, cobertes amb tapadora de ceràmica i dipositades en fosses segellades amb una llosa de pedra.

Les urnes contenien les restes òssies procedents d'incineracions, seguint el ritual típic d'època ibèrica. A l'interior d'aquestes urnes s'hi dipositaven també alguns **elements d'ornamentació personal** de bronze (penjolls, cadenetes, fíbules, etc.), i a l'exterior, a sota o al costat de l'urna, apareixen **objectes de ferro**, sobretot peces d'armament (puntes de llança, javelines, virolles, ganivets, etc.).

Algunes d'aquestes urnes estan molt malmeses a causa dels treballs agrícoles realitzats a la parcel·la on s'ubica la necròpolis.

Ús de metodologia moderna

*Conjunt d'urnes i*n situ.

L’excavació a la necròpolis d’Esquarterades també és important perquè pot permetre, per primer cop, estudiar les sepultures ibèriques aplicant-hi **metodologia moderna**.

Aquesta metodologia inclou, entre altres, radiografies i tomografies de les urnes (per obtenir imatges del contingut i determinar la presència d’aixovars abans d’excavar-les), datació per termoluminiscència, l’estudi antropològic de les restes òssies, anàlisis micromorfològiques de sediments i anàlisis arqueobiològiques de la terra continguda a les urnes i d’altres sediments recuperats en l’àrea d’enterrament.

A les Terres de l’Ebre es coneixen diverses necròpolis d’època ibèrica, com Mas de Mussols (l’Aldea), Mianes (Santa Bàrbara-Tortosa) o L’Oriola (Amposta). Aquests jaciments es van excavar majoritàriament entre els anys 50 i 70 del segle XX, i no hi ha estudis antropològics dels ossos ni analítiques de cap tipus del contingut de les urnes (aixovar metàl·lic, llavors, etc.).

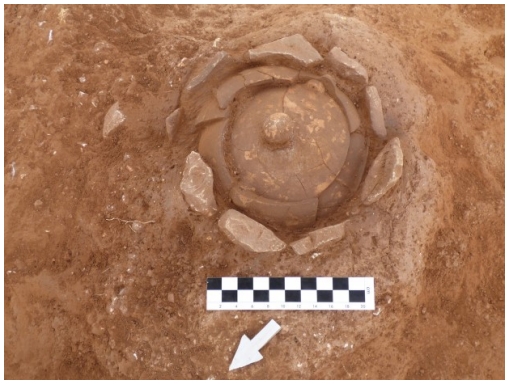
Un jaciment “nou”

Urna SP21 ben conservada

delimitada per llosetes verticals

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

La necròpolis es va descobrir de forma fortuïta el 2013 a partir de la presència d'objectes d'**armament metàl·lic** en superfície, clarament relacionables amb els aixovars que normalment acompanyen les tombes ibèriques.

Arran de la troballa, el Servei d'Arqueologia va promoure una **primera intervenció d'urgència** per delimitar el jaciment i comprovar la presència de sepultures *in situ* i el seu estat de conservació. Aquests treballs, fets el mateix any per l'empresa Àtics, van permetre excavar una sepultura en fossa que contenia una urna de ceràmica ibèrica amb les restes d'un individu incinerat, i també elements d'aixovar metàl·lic, sobretot armament de ferro, però també objectes de bronze, propers a la sepultura.

El 2014, aquest jaciment es va incorporar dins el programa quadriennal de la Universitat de Barcelona "El Primer mil·lenni AC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica 2014-2017". A través d'un conveni entre la Universitat de Barcelona, l'ICAC i l'Ajuntament d'Ulldecona, s'han realitzat dues campanyes d'excavació, els anys 2014 i 2015, codirigides per **Jaume Noguera** (UB) i **Maria Carme Belarte** (ICAC).

Fotos: Jaume Noguera

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Més informació

Entrevista al programa radiofònic *Toquem pedra* a Carme Belarte i Joan Canela: "El món funerari en la protohistòria" (28/01/2015)